

[Domov](#) > ... > [Vaše Pravice](#) > [Temeljne Pravice](#) > [Croatia](#)

Nacionalna sodišča in drugi izvensodni organi

Vsebino zagotavlja

Hrvaška

Hrvaška

Nacionalna sodišča

Sodišča, ustanovljena z zakonom, imajo posebno nalogo varovanja človekovih pravic. Njihovo samostojnost in neodvisnost zagotavlja ustava. Kot jamstvo za uresničevanje ustavnih pravic in svoboščin deluje tudi poseben mehanizem, imenovan ustavna pritožba. Vložijo jo lahko državljani, ki menijo, da so nacionalni organi, organi lokalne in regionalne samouprave ter javnopravni subjekti, ki odločajo o njihovih pravicah in dolžnostih ali o sumu ali obtožbi zaradi kaznivega dejanja, kršili njihove človekove pravice ali temeljne svoboščine, kot so zagotovljene z ustavo. Pritožba se lahko vloži šele, ko so bila izčrpana vsa druga razpoložljiva pravna sredstva.

Ustavno sodišče Republike Hrvaške (*Ustavni sud Republike Hrvatske*)

Trg svetog Marka 4

10000 Zagreb

Tel. +385 16400251

Faks +385 14551055

<https://www.usud.hr/>

Vrhovno sodišče Republike Hrvaške (*Vrhovni sud Republike Hrvatske*)

Trg Nikole Šubića Zrinskog 3

10 000 Zagreb

Tel. +385 14862222, +385 14810036

Faks +385 14810035

E-naslov: vsrh@vsrh.hr

<http://www.vsrh.hr/>

Županijska sodišča (*Županijski sudovi*)

Občinska sodišča (*Općinski sudovi*)

Visoko gospodarsko sodišče Republike Hrvaške (*Visoki trgovački sud Republike Hrvatske*)

Berislavićeva 11, 10 000 Zagreb

Tel. +385 14896888

Faks +385 14872329

<http://www.vtsrh.hr/>

[Gospodarska sodišča \(Trgovački sudovi\) v Republici Hrvaški](#) (192 Kb)

[Gospodarska sodišča](#)

Visoko upravno sodišče Republike Hrvaške (*Visoki upravni sud Republike Hrvatske*)

Frankopanska 16, 10 000, Zagreb

Tel. +385 14807800

Faks +385 14807928

<http://www.upravnisudrh.hr/>

Upravna sodišča (Upravni sudovi)

Visoko sodišče Republike Hrvaške za prekrške (*Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske*)
Ulica Augusta Šenoje 30, 10 000 Zagreb
Tel. +385 14807510
Faks +385 14611291
E-naslov: predsjednik@vpsrh.pravosudje.hr
<https://sudovi.hr/VPSRH/>

Varuh človekovih pravic (*Pučki pravobranitelj*)

Trg hrvatskih velikana 6
10 000 Zagreb
Hrvatska
Tel. +385 14851855, +385 14851853
E-naslov: info@ombudsman.hr
Faks +385 16431628

V skladu s členom 93 hrvaške ustave je varuh človekovih pravic pooblaščenec hrvaškega parlamenta za spodbujanje in varstvo človekovih pravic in svoboščin, kot so opredeljene v ustavi, zakonih in mednarodnih pravnih aktih o človekovih pravicah in svoboščinah, ki jih je podpisala Republika Hrvaška.

Varuha človekovih pravic in njegove namestnike izvoli hrvaški parlament za osemletni mandat. Varuh človekovih pravic varuje državljane pred kršitvami človekovih pravic zaradi ravnanja državnih organov ali pravnih oseb z javnimi pooblastili. Varuh človekovih pravic je osrednji organ za boj proti diskriminaciji in opravljanje nalog nacionalnega preventivnega mehanizma za preprečevanje mučenja in drugega krutega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja. Pri svojem delu je samostojen in neodvisen.

Kompetence:

Varstvo človekovih pravic

Dravljani imajo pravico pri varuhu človekovih pravic vložiti pritožbo, če menijo, da so javni organi kršili njihove pravice. Varuh človekovih pravic na podlagi pritožbe in prejete dokumentacije opravi preiskavo. Vsi državni organi, organi z javnimi pooblastili ter organi lokalne in regionalne samouprave, tj. vsi javnopravni subjekti, morajo predložiti vse zahtevane podatke.

Varuh človekovih pravic lahko na podlagi ugotovljenih dejstev izdaja mnenja, priporočila in opozorila za zadevne organe ali nadrejene organe ter po potrebi o tem obvesti hrvaški parlament.

Poleg tega preverja skladnost predpisov s hrvaško ustavo in mednarodnimi konvencijami o varstvu človekovih pravic ter lahko hrvaško vlado pozove, naj spremeni ali sprejme predpise na področju človekovih pravic. Varuh človekovih pravic lahko prav tako pozove hrvaški parlament k uskladitvi predpisov z ustavo in zakoni, ima pa tudi pravico, da pri hrvaškem ustavnem sodišču začne postopek za presojo skladnosti zakonov in drugih predpisov s hrvaško ustavo.

Spodbujanje človekovih pravic

Spodbujanje človekovih pravic vključuje raziskave in analize, razvoj in vzdrževanje podatkovnih zbirk in dokumentacije, pravočasno in redno obveščanje javnosti in zainteresiranih strani, dejavno spodbujanje in ohranjanje sodelovanja z organizacijami civilne družbe, mednarodnimi organizacijami in znanstvenoraziskovalnimi ustanovami ter pobude za uskladitev zakonodaje z mednarodnimi in evropskimi standardi ter uporabo navedene zakonodaje.

Osrednji organ za boj proti diskriminaciji

Varuh človekovih pravic sprejema pritožbe fizičnih in pravnih oseb, zagotavlja potrebne informacije o pravicah in dolžnostih ter možnostih sodnega in drugega varstva, preučuje posamične prijave in sprejema ukrepe v okviru

svoje pristojnosti za odpravo diskriminacije in varstvo pravic diskriminiranih oseb (razen če ne potekajo sodni postopki), vodi postopke mediacije z možnostjo sklenitve zunajsodne poravnave s soglasjem obeh strank in vlaga kazenske prijave v zvezi z diskriminacijo pri pristojnem državnem tožilstvu.

Nacionalni preventivni mehanizem

Varuh človekovih pravic opravlja naloge nacionalnega preventivnega mehanizma za preprečevanje mučenja in drugega krutega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja povsod, kjer je bila osebam odvzeta prostost ali kjer so pridržane, zaprte ali nameščene v prostorih pod javnim nadzorom, ki jih ne morejo zapustiti, kadar želijo.

To pomeni, da predstavniki urada varuha človekovih pravic v tej funkciji obiskujejo zapore, kaznilnice, prostore za pridržanje in različne ustanove, v katerih so nameščene osebe z duševnimi motnjami, s čimer izvajajo preventivni ukrep za zaščito oseb, ki jim je odvzeta ali omejena prostost.

Nacionalna institucija za človekove pravice (NHRI)

Varuh človekovih pravic je od leta 2009 edina nacionalna institucija za varstvo in spodbujanje človekovih pravic (NHRI) v Republiki Hrvaški s statusom „A“ glede na pariška načela ZN, s katerimi so opredeljeni parametri neodvisnosti nacionalnih institucij za človekove pravice.

To je najvišja stopnja institucionalne neodvisnosti, ki je bila uradu varuha človekovih pravic znova priznana julija 2013, potem ko so ZN nadzirali izvajanje svojih priporočil, povezanih z ohranjanjem in napredovanjem neodvisnega statusa.

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Varuh otrokovih pravic (*Pravobranitelj za djecu*);

Teslina 10
10 000 Zagreb
Hrvatska
E-naslov: info@dijete.hr
Tel. 01 4929669
Faks 01 4921277
<http://www.dijete.hr>

Dejavnosti

Varuh otrokovih pravic preverja skladnost zakonov in drugih predpisov v Republiki Hrvaški, ki se nanašajo na varstvo pravic in interesov otrok, s hrvaško ustavo, Konvencijo o otrokovih pravicah in drugimi mednarodnimi dokumenti, ki se nanašajo na varstvo pravic in interesov otrok. Urad spremlja kršitve posameznih pravic otrok ter preučuje splošno pojavnost in vrste kršitve pravic in interesov otrok. Zavzema se za varstvo in spodbujanje pravic in interesov otrok s posebnimi potrebami; predlaga ukrepe za vzpostavitev celovitega sistema varstva in spodbujanja pravic otrok ter za preprečevanje škodljivega ravnanja, ki ogroža njihove interese. Otroke seznanja z načinom uveljavljanja in varstva njihovih pravic in interesov ter jim pri tem svetuje, sodeluje z njimi, jih spodbuja k izražanju mnenj in njihovim mnenjem prisluhne, začenja javne dejavnosti, namenjene izboljšanju položaja otrok, in sodeluje v njih, ter predlaga ukrepe za povečanje njihove vloge v družbi. Ne glede na stopnjo zaupnosti ima dostop do vseh podatkov, informacij in dokumentov, ki se nanašajo na pravice in varstvo otrok, ter pravico do vpogleda vanje. Pravico ima opraviti pregled v vseh ustanovah, državnih organih, pravnih in fizičnih osebah, ki so zakoniti skrbniki otrok, ter verskih skupnostih, v katerih otroci bivajo ali so začasno ali stalno nastanjeni.

Če ugotovi, da je bil otrok žrtev fizičnega ali psihičnega nasilja, spolnega nadlegovanja, zlorabe ali izkoriščanja, zanemarjanja ali malomarnega ravnanja, mora to nemudoma prijaviti pristojnemu državnemu tožilstvu in obvestiti pristojni center za socialno varnost ter predlagati ukrepe za zaščito otrokovih pravic in interesov. Zaproši lahko za strokovno pomoč strokovnjakov in strokovnih ustanov, ki se ukvarjajo z raziskavami zaščite, varstva, razvoja in pravic otrok, ti pa mu tako pomoč pravočasno zagotovijo.

Varuh enakosti spolov (*Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova*)

Preobraženska 4/1
10 000 Zagreb
Tel.: +385 14848100
Faks +385 14844600
E-naslov: ravnopravnost@prs.hr
<http://www.prs.hr>

Dejavnosti

Urad varuha enakosti spolov obravnava pritožbe zaradi diskriminacije na podlagi spola, zakonskega ali družinskega statusa in spolne usmerjenosti. Urad preučuje kršitve načela enakosti spolov ter primere diskriminacije posameznikov ali skupin posameznikov, ki so jo storili nacionalni organi, enote organov lokalne in regionalne samouprave ter drugi organi z javnimi pooblastili, zaposleni v teh organih ter druge pravne in fizične osebe.

Varuh enakosti spolov je pri svojem delu pooblaščen za izdajanje opozoril, predlogov in priporočil.

Če ugotovi, da je bilo načelo enakosti spolov kršeno, ima pravico vložiti predlog za začetek ocene ustavnosti zakona ali presojo ustavnosti in zakonitosti drugih predpisov.

Varuh pravic invalidov (*Pravobraniteljica za osebe s invaliditetom*)

Savska cesta 41/3
10 000 Zagreb
Tel. +385 16102170
Faks +385 16177901
E-naslov: ured@posi.hr

Dejavnosti

Urad varuha pravic invalidov je samostojna nacionalna institucija, katere glavna naloga je spremljanje in spodbujanje pravic invalidov na podlagi ustave Republike Hrvaške, mednarodnih pogodb in zakonov. V primeru kršitve pravic invalidov je varuh pooblaščen, da izdaja opozorila, predlaga ukrepe, izdaja priporočila, obvešča in zahteva poročila o sprejetih ukrepih.

Če varuh ugotovi, da je zakonska rešitev v škodo invalidov ali otrok s težavami v razvoju, da so zaradi nje prikrajšani ali postavljeni v manj ugoden položaj v primerjavi z neinvalidnimi osebami, poda predlog za spremembo take zakonske rešitve.

Urad varuha pravic invalidov sprejema individualne pritožbe invalidov in oseb, ki delajo v njihovo korist, obravnava pritožbe zaradi kršitve pravic invalidov ter poskuša v sodelovanju z institucijami, ki so odgovorne za reševanje teh vprašanj, najti najugodnejšo rešitev. Varuh pravic invalidov invalidom pomaga z nasveti o tem, kako uveljavljati in zaščititi svoje pravice in interese.

Varstvo osebnih podatkov

Agencija za varstvo osebnih podatkov (*Agencija za zaščito osebnih podataka*)

Martićeva 14
10 000 Zagreb
Tel. +385 4609000
Faks +385 4609099
E-naslov: azop@azop.hr

Agencija za varstvo osebnih podatkov je pravna oseba z javnimi pooblastili, ki svoje dejavnosti v okviru svojih nalog in pristojnosti opravlja neodvisno in samostojno. Agencija je odgovorna za izvajanje upravnih in strokovnih nalog, povezanih z varstvom osebnih podatkov. Agencija v okviru svojih javnih pooblastil spremlja varstvo osebnih podatkov, opozarja na zlorabe pri zbiranju osebnih podatkov, sestavlja seznam držav in mednarodnih organizacij z ustrežno urejenim varstvom podatkov, obravnava prošnje za preučitev kršitev pravic, zajamčenih z zakonom o varstvu osebnih podatkov, in vodi osrednji register zbirk osebnih podatkov.

Brezplačna pravna pomoč

Ministrstvo za pravosodje je s sprejetjem zakona o brezplačni pravni pomoči prevzelo obsežno in zahtevno nalogo vzpostavitve sistema brezplačne pravne pomoči.

Sistem brezplačne pravne pomoči omogoča socialno prikrajšanim državljanom, da najamejo odvetnike in pridobijo pravno pomoč za posamezna pravna dejanja ter enak dostop do sodnih in upravnih postopkov.

Upravičenci do brezplačne pravne pomoči

Upravičenci do pravne moči v smislu zakona o brezplačni pravni pomoči so:

- hrvaški državljani;
- otroci, ki niso hrvaški državljani, vendar so na Hrvaškem brez spremstva odrasle osebe, ki je zanje odgovorna v skladu z zakonom;
- tujci z začasnim prebivališčem pod pogojem vzajemnosti in tujci s stalnim prebivališčem;
- tujci pod začasno zaščito;
- tujci, ki prebivajo nezakonito, in tujci, ki bivajo za kratek čas, v postopkih za odločitev o izgonu ali vrnitvi;
- prosilci za azil, osebe z azilom in tujci s statusom subsidiarne zaščite ter njihovi družinski člani, ki zakonito prebivajo na Hrvaškem, v postopkih, v katerih jim pravna pomoč ni zagotovljena v skladu s posebnim zakonom.

Ponudniki brezplačne pravne pomoči

Z zakonom o brezplačni pravni pomoči so predvideni naslednji brezplačni ponudniki pravne pomoči:

- odvetniki;
- pooblaščenca združenja;
- pravne klinike;
- uradi državne uprave v županijah.

Vrsti brezplačne pravne pomoči

Vrsti brezplačne pravne pomoči sta primarna in sekundarna pravna pomoč.

Primarna pravna pomoč

Oblike primarne pravne pomoči so:

- splošne pravne informacije;
- pravno svetovanje;
- sestavljanje vlog, ki se vložijo pri organih javnega prava, Evropskem sodišču za človekove pravice in mednarodnih organizacijah, v skladu z mednarodnimi pogodbami in pravili o delovanju teh organov;
- zastopanje v postopkih pred organi javnega prava;
- pravna pomoč pri sporazumnem zunajsodnem reševanju sporov.

Primarno pravno pomoč zagotavljajo uradi državne uprave v županijah, pooblaščenih združenjih in pravnih klinikah.

Uradi so pri zagotavljanju primarne pravne pomoči pooblaščenih, da zagotavljajo splošne pravne informacije in pravne nasvete ter sestavljajo vloge.

Vložniki, ki bi želeli pridobiti primarno pravno pomoč, se morajo obrniti neposredno na ponudnika primarne pravne pomoči.

Sekundarna pravna pomoč

Oblike sekundarne pravne pomoči so:

- pravno svetovanje;
- sestavljanje vlog v postopku zoper delodajalca za zaščito pravic delavcev;
- sestavljanje vlog v pravnih postopkih;
- pravno zastopanje v sodnih postopkih;
- pravna pomoč pri sporazumnem reševanju sporov;
- oprostitev plačila stroškov sodnih postopkov;
- oprostitev plačila sodnih taks.

Sekundarno pravno pomoč zagotavljajo odvetniki.

Glede na vrsto postopka se lahko sekundarna pravna pomoč odobri v naslednjih postopkih:

- postopki v zvezi s stvarnimi pravicami, razen v zemljiškoknjižnih postopkih;
- postopki v zvezi z delovnimi razmerji;
- postopki v zvezi z družinskimi razmerji, razen v postopkih sporazumne razveze zakonske zveze, če zakonca nimata skupnih ali posvojenih mladoletnih otrok ali polnoletnih otrok v starševski oskrbi;
- postopki izvršbe in zavarovanja za izvršbo ali zavarovanje terjatev, ki izhajajo iz postopka, za katerega se lahko odobri pravna pomoč v skladu z določbami zakona o brezplačni pravni pomoči;
- sporazumno reševanje sporov;
- izjemoma tudi v vseh drugih upravnih in civilnih sodnih postopkih, kadar taka potreba nastane zaradi posebnih življenjskih okoliščin prosilca in članov njegovega gospodinjstva, v skladu z osnovnim namenom zakona o brezplačni pravni pomoči.

Postopek za odobritev sekundarne pravne pomoči se začne z vložitvijo prošnje pri pristojnem upravnem organu županije ali mesta Zagreb.

V skladu z določbami zakona o brezplačni pravni pomoči morajo osebe, ki želijo uveljaviti pravico do brezplačne pravne pomoči, pri uradu državne uprave v županiji, v kateri prebivajo, vložiti izpolnjen standardni obrazec prošnje za pravno pomoč. Prošnji je treba priložiti izrecno pisno soglasje prosilca in odraslih članov njegovega gospodinjstva, da dovoljujejo vpogled v vse podatke o premoženju ter sprejemajo materialno in kazensko odgovornost za resničnost navedenih trditvev.

Obrazec prošnje je mogoče prenesti s spletišča ministrstva za pravosodje ali med uradnimi urami prevzeti v uradih državne uprave v županijah, na občinskih sodiščih ali v centrih za socialno varnost.

Ob vložitvi prošenj, ki se vložijo osebno ali s priporočeno pošto, ni treba plačati upravnih pristojbin.

Odobritev pravne pomoči pomeni popolno ali delno kritje stroškov pravne pomoči, odvisno od finančnega stanja prosilca. Predvideno je, da lahko upravičenec do pravne pomoči v določenem deležu, odvisno od njegovih materialnih okoliščin, prispeva h kritju stroškov postopka.

Kadar je pravna pomoč odobrena v zmanjšanem obsegu, razliko do polnega zneska nagrade in nadomestila stroškov odvetnika krije upravičenec do pravne pomoči glede na vrednost opravljene storitve, opredeljeno s tarifo za nagrade in nadomestilo stroškov odvetnikov.

Ministrstvo za pravosodje odloča o pritožbah prosilcev za pravno pomoč na drugi stopnji, odloča na prvi stopnji o vpisu združenj in pravnih klinik v register ponudnikov primarne pravne pomoči in ta register vodi, ter izvaja upravni in strokovni nadzor nad delom ponudnikov primarne pravne pomoči.

Informacije o brezplačni pravni pomoči najdete na [spletišču ministrstva za pravosodje Republike Hrvaške](#), lahko pa pišete tudi na e-naslov: besplatna.pravna.pomoc@pravosudje.hr in odgovor boste prejeli v najkrajšem možnem času.

Vsa vprašanja je mogoče nasloviti neposredno na urade državne uprave v županijah.

Čezmejni spori

Čezmejni spor je spor, v katerem ima stranka, ki zaprosi za pravno pomoč, stalno ali običajno prebivališče v državi članici EU, ki ni država članica, v kateri sodišče obravnava zadevo ali v kateri je treba izvršiti sodno odločbo.

Pravna pomoč v čezmejnih sporih se zagotovi v civilnih in gospodarskih zadevah, v postopkih mediacije in zunajsodnega reševanja sporov, pri izvrševanju javnih listin in zagotavljanju pravnega svetovanja v takih postopkih. Določbe o čezmejnih sporih se ne uporabljajo v davčnih, carinskih in drugih upravnih postopkih.

Prosilec, ki ima stalno ali običajno prebivališče v Republiki Hrvaški in zaprosi za pravno pomoč v čezmejnem sporu pred sodiščem druge države članice, vloži prošnjo pri uradu v kraju svojega stalnega ali običajnega prebivališča. Pristojni urad prošnjo v osmih dneh od njenega prejema posreduje ministrstvu za pravosodje. Ministrstvo za pravosodje prošnjo skupaj s priloženimi dokumenti prevede v uradni jezik ali enega od uradnih jezikov države članice in pristojnega urada prejemnika ter jo v 15 dneh od prejema pošlje pristojnemu organu države članice, v kateri sodišče obravnava zadevo ali v kateri je treba izvršiti sodno odločbo (organu prejemniku). Če pravna pomoč ni odobrena, mora prosilec kriti stroške prevoda.

Prosilec lahko prošnjo vloži tudi neposredno pri organu prejemniku v državi članici, v kateri sodišče obravnava zadevo ali v kateri je treba izvršiti sodno odločbo.

Prosilec, ki ima stalno ali običajno prebivališče v drugi državi članici in zaprosi za pravno pomoč v čezmejnem sporu pred sodiščem Republike Hrvaške, je upravičen do pravne pomoči v skladu z zakonom o brezplačni pravni pomoči. V Republiki Hrvaški prosilec ali pristojni organ države članice, v kateri ima prosilec stalno ali običajno prebivališče (organ pošiljatelj), prošnjo za pravno pomoč predloži ministrstvu za pravosodje (organ prejemnik). Obrazci in priloženi dokumenti morajo biti prevedeni v hrvaščino, sicer se prošnja zavrne.

Prošnje se vložijo na standardnem obrazcu, določenem z Odločbo Komisije 2004/844/ES z dne 9. novembra 2004 o uvedbi standardnega obrazca za vloge za pravno pomoč na podlagi Direktive Sveta 2003/8/ES o izboljšanju dostopa do pravnega varstva v čezmejnih sporih z uvedbo minimalnih skupnih pravil v zvezi s pravno pomočjo pri takih sporih.

■ Zadnja posodobitev: 20/12/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.